

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਬਲਰਾਜ ਤੁਲੀ, ਜੇ.

ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਪਟਿਆਲਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1969 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 154

30 ਮਈ 1969 ਈ

1894 ਦਾ 1) —ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6— ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕੂਲ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ —ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨਾ ਛੱਡੀ ਗਈ —ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ—ਕੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਕੀ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਅਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਕੂਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਪਰਾ ੭)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਮੈਂਡਮਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਦੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. 5332-2-HG-68/27436 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 4, 1968 ਅਤੇ ਨੰਬਰ 7343-2-ਐਚ.ਜੀ.-68/36651, ਮਿਤੀ 29 ਨਵੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟ ਨੈਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਨੰ. 2, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ 'ਅਵਾਰਡ' ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਟੀਐਮਏ ਆਰ ਏ ਐਮ, ਇੱਕ ਡੀਵੋਕੇਟ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਲਈ ਐਮ ਆਰ . ਡੀਸੀ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

ਤੁਲੀ, ਜੇ. - ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ 587 ਵਿੱਘੋ 9 ਬਿਸਤੋ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਧਿਸੂਚਨਾ, ਮਿਤੀ 11 ਸਤੰਬਰ, 1956, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲੈਂਡ ਐਕਿਊਜ਼ਨ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪੈਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 31 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ 31 ਦਸੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 84,644.45 ਪੈਸੇ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮੋਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੁਪਏ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਤੇ 16,000 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(2) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਮਿਤੀ 4 ਅਕਤੂਬਰ 1968 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ 28 ਸਤੰਬਰ 1968 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 5332-ਐਚ.ਜੀ.- 68/27436 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 17 (4) ਅਧੀਨ ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਤਕ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਕਟ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ ਅਧੀਨ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(4) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਬੇੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ 17(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ, ਮਿਤੀ 29 ਨਵੰਬਰ, 1968 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ 1956 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 27 ਦਸੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇਸ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਲਈ 7 ਜਨਵਰੀ, 1969 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਐਲਾਨ ਲਈ 17 ਜਨਵਰੀ 1969 ਦਾ ਦਿਨ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 14 ਜਨਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 16 ਜਨਵਰੀ, 1969 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੋਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਡੰਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ, ਆਦਿ, (ਤੁਲੀ, ਜੇ.)

ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੈਪਸ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 15 ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ 1956 ਵਿੱਚ ਪੈਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ

ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ. ਜ਼ਮੀਨ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 16,000 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੈਂਪਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ *ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਜੀ. ਐਚ. ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1)* ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1956 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਕੋਈ *ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।* ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ *ਸਟੈਂਡ ਹੈ।* ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

“ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਰਕਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(1) **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਪਟਾ 382.**

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜ਼ਮੀਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(5) ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1956 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਓ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਸਕੂਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਐਂਗਲੋ ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਆਦਿ*, (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸਿਧਾਂਤ , ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਨੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤਕਾਰ ਨਿਰਯਾਤ ਦੇ ਫੇਬ ਮੁੱਲ ਦੇ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਇੰਡੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਐਂਗਲੋ-ਅਫਗਾਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵਜੋਂ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ), ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 5,03, 471.73 ਪੀ., ਪਰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਬੰਬਈ, ਨੇ ਰੁਪਏ ਲਈ ਇੱਕ ਆਯਾਤ ਅਧਿਕਾਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਸਿਰਫ 1,99,459। ਫਰਮ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। *ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* ਨੇ ਇੱਕ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ

(2) ਏਆਈਆਰ, 1968 ਐਸਸੀ 718.

ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ, ਪਟਿਆਲਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਦਿ, (ਤੁਲੀ, ਜੇ.) ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ (ਹੈੱਡ ਨੋਟ ਅਨੁਸਾਰ): -

“ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ 'ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਯੋਜਨਾ' ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੱਕ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੰਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਮਾਲ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਸਕੀਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅਧਿਕਤਮ ਮੁੱਲ ਲਈ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੰਸ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਆਯਾਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਯਾਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ, ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਕੀਮ ਮੁੱਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੱਕ। ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਯਾਤ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਆਯਾਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਉਹ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਅਥਾਰਟੀ ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ: ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਾਲ ਵਿਅੰਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਖੁੱਲੀ ਸੀ।

ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੇਸ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਐੱਸ. 115 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਉਸ ਧਿਰ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਅਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 299 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਰਸਮੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।”

(6) ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ 28 ਸਤੰਬਰ, 1968 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਂ 28 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ 1968

(7) ਰਿਟਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਲਈ 1956 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਵਾਰਡ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਨੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਨਕਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਟੀਪੀਕੇ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੇਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਾਅਵਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਐਕੁਆਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸਕੂਲ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

(8) ਦਿੱਤੇ ਗਏ 5 ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸਤਿਫਤਾਪਟੀਸ਼ਨਟੀਸੀ3 ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਸਕੂਲ ਲਈ 1956 ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 587 ਵਿੱਖੇ 9 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਦੀ ਫੀਸ ਰੁ. 100.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ

ਆਰ. ਐਨ. ਐਮ.

""

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਪਰਾਧੀ

ਆਰਐਸ ਨਰੂਲਾ ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਮਜੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1969 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 502

27 ਜੂਨ 1969

323

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1898)—ਧਾਰਾ 173(4)—ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872
ਦਾ I)-ਧਾਰਾ 145 —ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 173(4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ — ਕੁਝ 'ਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ
ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਬਿਆਨ